

به نام آفریده کاربلی همتا

اساسنامه ی حزب حرکت مردمی افغانستان

سال:

۱۳۸۸

Ketabton.com

اساسنامه ی حزب حرکت مردمی افغانستان

ترجمه ی مصطفی عمرزی / ۲

مشخصات

اسم: اساسنامه ی حزب حرکت مردمی افغانستان
(در ۶ فصل و ۱۴ ماده)

نگارش: حزب حرکت مردمی افغانستان
برگردان از پشتو به دری افغانی: مصطفی عمرزی

تایپ و دیزاین: م.ع

شمار صفحات: ۲۴

نوبت نشر: اول

ناشر: حزب حرکت مردمی افغانستان

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

سال: ۱۳۹۵ شمسی

فهرست

۱- احکام عمومی

فصل اول

۲- شرایط عضویت

فصل دوم

۳- تشکیلات

فصل سوم

۴- رییس و دارالانشاء

فصل چهارم

۵- شورای اجرائیه

فصل پنجم

۶- مکافات و مجازات

فصل ششم

شعارها، پرچم و نشان

۷- معرفی مترجم

احکام عمومی

ماده ی ۱:

حزب حرکت مردمی افغانستان بر اساس ماده ی ۳۵ قانونی اساسی کنونی و بر مبنای قانون احزاب جمهوری اسلامی افغانستان، به میان آمده است. این حزب استوار بر ارزش های اسلامی، منشور و نورم های سازمان ملل به مبارزه ی خویش ادامه می دهد.

ماده ی ۲:

نام این حزب سیاسی «حرکت مردمی افغانستان» (Pepole's Movment Part of Afghanistan) است.

مخفف آن به گونه ی زیر می باشد:

«ا. و. ح.» / «PMPA»

ماده ی ۳:

حزب حرکت مردمی افغانستان، یک حزب مستقل است که برای دفاع از حقوق و آزادی های تمام افغانان و انکشاف همه جانبه ی جامعه، مبارزه می کند.

ماده ی ۴:

این حزب سیاسی، پرچم، نشان و آرم ویژه دارد:

۱- در فوق آرم «الله اکبر»

۲- در هر دو جانب آرم «دو خوشه ی گندم»

۳- در میان آرم «نقشه ی افغانستان»

اساسنامه ی حزب حرکت مردمی افغانستان

ترجمه ی مصطفی عمرزی / ۵

۴- در تحت آرم «نام حرکت مردمی»

۵- در تحت آرم «سال تاسیس حزب»

پرچم، دارای سه رنگ است. ۶۰ درصد سبز، ۲۰ درصد سرخ، ۲۰ درصد سیاه و در زمینه ی سبز آن، آرم حزب قرار دارد.
ماده ی ۵:

تمام تصامیم حزب حرکت مردمی افغانستان بر اساس اکثریت آرای آزاد، اتخاذ می شوند.

فصل اول

شرایط عضویت

شرایط عضویت در حزب حرکت مردمی افغانستان به گونه ی زیر می باشند:

ماده ی ۶:

هر تبعه ی افغانستان که سن ۱۸ سال را تکمیل کرده باشد و افزون بر پذیرش اساسنامه و مرامنامه ی حزب حرکت مردمی، به گونه ی منظم در کمیته های مربوطه اشتراک و کتباً تعهد پرداخت حق العضویت دهد، می تواند عضو رسمی این حزب باشد.

ماده ی ۷:

پذیرش عضویت از سوی شورا های حزب به گونه ی انفرادی انجام می شود. درخواست نامه ی تحریری عضویت با تایید یک عضو، ممکن است.

ماده ی ۸:

افراد زیر نمی توانند عضویت حزب حرکت مردمی افغانستان را به دست آورند:

الف- کسانی که به گونه ی آشکار، مرتکب جنایت جنگی و ملی شده باشند.

ب- کسانی که نقش آنان در آدم کشی، چور و تاراج به اثبات رسیده و جرم شان از سوی محکمه، به ثبوت رسیده باشد.

ج- کسانی که در تجارت و تولید مواد مخدر، دخیل باشند.

اساسنامه ی حزب حرکت مردمی افغانستان

ترجمه ی مصطفی عمرزی / ۷

د- کسانى که عضویت رسمی حزب دیگر را داشته و اراده ی ترک آن را نداشته باشند.
و- کسانى که وظایف عدلی و امنیتی داشته باشند.

فصل دوم تشکیلات

ماده ی ۱۰:

حزب حرکت مردمی افغانستان، دارای تشکیلات زیر می باشد:

الف- جرگه ی بزرگ (مجمع عمومی)

ب- رهنما یا شورای رهبری

ج- رییس و دارالانشاء

د- شورای اجرائیه

و- شورا های ولایتی، ولسوالی، نواحی و محلی.

ماده ی ۱۲:

الف- جرگه ی بزرگ (مجمع عمومی) مهمترین و بالاترین مرجع تصمیم گیری این حزب است. به گونه ی عادی، پس از ۵ سال و هنگام نیاز با رهنمایی و موافقت رییس و رهنما (شورای رهبری) تدویر می شود.

اعضای این جرگه، همه از مسوولان شورای رهبری، شورای اجرائیه، اعضای دارالانشاء، اعضای انتخابی حزب و اعضای شورای ولایتی می باشند.

ب- وظایف جرگه ی عمومی، به گونه ی زیر اند:

- تعیین رییس حزب، شورای رهبری و اعضای دارالانشای مرکزی.

- تعدیل یا تایید اساسنامه و مرامنامه.

- تعیین مشی داخلی و خارجی حزب حرکت مردمی.

ماده ی ۱۳:

رهنما یا شورای رهبری از تدویر جرگه ی بزرگ تا دیگر آن، دومین مرجع تصمیم گیرنده است. فعلاً دارای ۹ عضو می باشد. شورای رهبری در صورت ضرورت یا لزوم دید تدویر، افزایش و کاهش آن، دست باز دارد. این شورا به گونه ی عادی پس از ۲ ماه، یک بار جرگه می کند. در زمان نیاز، میعاد جرگه می تواند جلو یا عقب برود. وظایف آن به گونه ی زیر اند:

- الف- سیاست های جاری حزب حرکت مردمی را تهیه می کند.
- ب- وضعیت مالی حزب را بررسی می کند.
- ج- با اکثریت پیرامون کاهش و افزایش اعضای شورای رهبری، تصمیم می گیرد.
- د- با سایر احزاب، سازمان ها و شورا ها به تعیین کمیسیون اتحاد، ائتلاف و یا ایجاد جبهه می پردازد.
- ش- بالای تمام کارکرد حزب غور و بررسی می کند.
- د- نامزد منتخب حزب را برای نهاد های دولتی معرفی می کند.
- و- روی مجازات و مکافات اعضای مهم حزب، تصمیم می گیرد.
- ل- در صورت نیاز، تصمیم برای فراخوان جرگه ی عمومی.
- ی- رهنمایی حزب در مسایل مهم سیاسی، فرهنگی و اقتصادی.

فصل سوم ریس و دارالانشاء

ماده ی ۱۴:

بر اساس قانون احزاب وزارت عدلیه ی افغانستان، هر حزب، دارای رهبر می باشد. وظایف و ویژه گی های آن به گونه ی زیر اند:

ویژه گی رهبر حزب:

الف- بر اساس قانون وزارت عدلیه، باید عضو نهاد های امنیتی و عدلی نباشد.

ب- مادر و پدرش باید افغان باشند.

ج- عمرش نباید کمتر از ۳۵ سال باشد.

د- متهم به خیانت ملی، جرم و قتل نباشد.

ی- دارای دو تابعیت نباشد.

وظایف رهبر حزب:

الف: جرگه ی بزرگ را افتتاح و گزارش دوره ی کاری خویش را ارائه می کند.

ب: تصامیم شورای رهبری را برای تمام کمیته های حزب، گسیل می کند.

ج: گزارش کمیته های ولایتی و اجرائیه را برای شورای رهبری، ارائه می کند.

د: پیشنهاد مسوولان شورای اجرائیه را برای شورای رهبری ارائه و موافقت آنان را اخذ می کند.

و: به ولایات و ولسوالی ها سفر کرده، به نظارت دفاتر و سایر امور آن ها می پردازد.

ق: مشکلات حزب را با ارگان های دولتی، به ویژه با وزارت عدلیه و سایر ادارات مرتبط، حل می کند.
ی: جرگه ی دارالانشاء را رهبری می کند.
دارالانشاء:

اعضای دارالانشاء پنج تن اند. مدیریت آن را رهبر حزب بر عهده دارد. در هر ۱۵ روز، یک بار جلسه می کند. دارالانشاء دارای وظایف زیر می باشد:

الف- تصامیم شورای رهبری را با تمام بخش های حزب، شریک می سازد.

ب- تهیه ی اجندا برای شورای رهبری.

ج- جهت تطبیق تصامیم شورای رهبری، اعتماد کمیته ها را به دست می آورد.

د- ارائه ی گزارش کاری کمیته ها برای شورای رهبری.

ی- تبادلہ ی اسناد، ثبت و نظارت بر کار رییس، شورای رهبری و کمیته ها.

فصل چهارم شورای اجرائیه

شورای اجرائیه در اجرای امور، نقش مهم بازی می کند. شمار اعضای آن برابر با اعضای کمیته هاست. مسوولان آن به پیشنهاد رییس و موافقت شورای رهبری تعیین شده، ماه یک بار جلسه می کنند. شمار اعضای کمیته ها به پیشنهاد مسوولان و با موافقت رییس، به اندازه ی ضرورت تعیین می شود. شورای اجرائیه، دارای کمیته های زیر است:

کمیته ی تشکیلات اداری:

اعضای این کمیته که از سه الی پنج تن اند، وظایف زیر را انجام می دهند:

- الف- ثبت و حفاظت اسناد، اموال منقول و غیر منقول حزب.
  - ب- چاپ و ثبت کارت های عضویت، ترتیب و تنظیم احصائیه ی حزب و اجرای سایر مسوولیت های اداری و تشکیلاتی حزب.
  - ج- مسوولیت تنظیم و ترتیب امور ترانسپورت، لوژستیک و سفر های رسمی را دارد.
- کمیته ی مالی:
- کمیته ی مالی که اعضای آن کمتر از سه تن نیست، دارای وظایف زیر می باشد:
- الف- حمایت از بنیاد مالی حزب، جمع آوری حق العضویت، کمک های مشروع و همچنان انجام خدمات بانکی.

ب- مطابق اصول مالی حزب، ارائه ی گزارش کنترل و مصارف و عایدات از طریق شورای اجرائیه به شورای رهبری. کمیته ی ولایات:

اعضای این کمیته که شمار آنان از ۳ الی ۹ تن اند، دارای وظایف زیر می باشند:

الف- برقراری ارتباط منظم با کمیته های ولایتی.

ب- رساندن تصامیم ادارت مرکزی و ایجاد همصدایی میان ولایات.

ج- نظارت از کار کمیته های ولایتی و ارائه ی گزارش پیرامون نظم و کار آن ها به شورای رهبری.

د- تنظیم سفرها و نشست ها میان ولایات.

و- تشویق رقابت مشروع برای پیشرفت حزب در میان ولایات.

ه- مشاهده ی دشواری های شورا های ولایتی و رساندن پیشنهاد های آن ها به ادارات مرکزی.

کمیته ی سیاسی:

این کمیته، تمام روابط قانونی- بیرونی حزب را تنظیم و پیرامون اوضاع سیاسی، پیشنهاد خویش را به آن ارائه می کند. ارائه ی آگاهی سیاسی و آموزش کدر های حزب نیز از وظایف این کمیته هستند.

کمیته ی فرهنگی:

تمام امور فرهنگی و تبلیغاتی، مربوط این کمیته است:

الف- تشریح مرامنامه و اساسنامه ی حزب و پیشبرد تمام امور اعلامیه ها، نشرات، سمینار ها، ورکشاپ ها، تجلیل ایام تاریخی، نوشته ها و ترجمه ها.

ب- به ایجاد رابطه ی خوب میان دانشمندان و نویسندگان داخلی و خارجی می پردازد.

ج- در قسمت ضرورت و امکانات استفاده از نشریه ها، رادیو ها و تلویزیون ها سعی و دریافت رهنمایی از شورای رهبری.

د- تهیه ی برنامه های خاص برای اهمیت و ضرورت دیموکراسی، صلح دائمی و نگارش کرونولوژی حزب.

و- رساندن نشرات حزب به تمام مراکز.

کمیته ی جوانان و محصلان:

این کمیته که شمار آن بر اساس پایایی و نیاز تعیین می شود، وظایف زیر را داراست:

الف- تلاش برای اتحاد سراسری جوانان.

ب- ایجاد همصدایی میان اتحادیه های جوانان و محصلان.

ج- تهیه ی طرح های خاص و تلاش لازم کاری و آموزشی جهت ارتقای شعور سیاسی جوانان.

د- تربیه ی کدر های حرفه یی و فعال بر اساس ظرفیت های جوانان.

کمیته ی دینی:

وظایف این کمیته که اعضای آن کمتر از سه تن نیست، هنگام نیاز و بر اساس خواست رهبری می تواند گسترده شود، چنین هستند:

- الف- سعی در اتحاد علما جهت صلح دائمی در افغانستان.
- ب- ارائه ی مشوره و رهنمایی اسلامی برای ارگان های مهم حزب.
- ج- حل صلح آمیز دشواری های حقوقی و جزایی توام با اشتراک رهبران قومی، افراد، دولت و مردم.
- د- مبارزه بر ضد تعصبات قومی، مذهبی، سمتی، زبانی و فساد اداری در روشنایی دین مقدس اسلام.
- کمیته ی رهبران قومی و شخصیت های ملی:
- این کمیته در هر ولایت به اندازه ی شمار و ضرورت اقوام تعیین می شود. وظایف آن:
- الف- تلاش برای مصالحه و تفاهم ملی میان اقوام.
- ب- مبارزه برای صلح دائمی به کمک علمای کرام.
- ج- کمک در حل صلح آمیز مشکلات اقوام، مردم و دولت.
- د- جلب توجه اقوام جهت حمایت و برنامه های موثر حزب.
- کمیته ی زنان:
- کمیته ی زنان که تعداد آن در صورت نیاز تعیین می شود، دارای وظایف زیر است:
- الف- در گام نخست، این کمیته باید از طریق زنان روشنفکر برای تنظیم تمام زنان و ارتقای شعور سیاسی آنان، به همین گونه برای حمایت از حقوق زنان و اجرای نقش آنان در ادارت دولتی، تلاش همه جانبه کند.
- کمیته ی حقوق بشری:

سرپیچی مداوم از حقوق بشر در کشور ما افغانستان، فاجعه ی بزرگی را به میان آورده است. این مسئله، ملت مظلوم افغانستان را به شدت معذب می کند.

اعضای این کمیته که کمتر از سه تن نمی باشند، به سطح ملی و بین المللی سعی می کنند ارگان ها و ناقضان شناخته شوند. کمیته ی تقرر:

این کمیته که اعضای آن به اندازه ی اعضای ولایتی حزب تعیین می شود، وظایف زیر را بر دوش دارد:

الف- از نامزدانی حمایت می کند که شورای رهبری برای انتخابات ارگان های دولتی، مقرر می کند.

ب- بر انتخاباتی نظارت می کند که عضو حزب در آن نامزد باشد.

ج- تشریح قانون انتخابات برای اعضای حزب حرکت مردمی و تامین ارتباطات نزدیک با ارگان های دولتی- انتخاباتی.

د- تنظیم انتخابات داخلی حزب و نظارت بر آن.

فصل پنجم مکافات و مجازات

مکافات:

هر عضو حزب حرکت مردمی افغانستان که برای این حزب با صداقت و ایمان‌داری کار و فعالیت کند، می تواند مستحق مکافات شود. این مکافات با در نظر داشت ماهیت کار، به بخش های زیر، تقسیم می شود:

الف- تقدیم ستایشنامه از سوی رهبر حزب.

ب- اهدای مکافات نقدی.

ج- ارتقای مقام.

مجازات:

اگر یک عضو حزب از اصول که عبارت از قوانین نافذه ی افغانستان و دین مقدس اسلام هستند، عدول کند، با در نظر داشت نقض، به مجازات زیر، محکوم می شود:

الف- سفارش

ب- هشدار

ج- اخراج

د- در صورت خیانت ملی، به ادارات امنیتی و ملی معرفی می شود.

ی- در صورت رساندن زیان مالی، افزون بر سایر مجازات، باید به جبران خساره پردازد.

اساسنامه ی حزب حرکت مردمی افغانستان

ترجمه ی مصطفی عمرزی / ۱۸

فصل ششم

شعارها، پرچم و نشان

شعارهای حزب حرکت مردمی افغانستان:

انسانیت، اسلامیت، وطن پروری و افغانیت.

یادآوری:

اساسنامه ی بالا- مرتب در شش فصل - تا زمان تدویر جرگه ی بزرگ،

اعتبار دارد.

معرفی مترجم / مصطفی «عمرزی» (نویسنده، پژوهشگر و روزنامه نگار)

- متولد ۲ عقرب سال ۱۳۶۲ در کابل.
- فارغ از «لیسه ی عالی استقلال» در سال ۱۳۷۸.
- فارغ به سویه ی دیپلوم از بخش «رادیو و تلویزیون» پوهنځی ژورنالیزم پوهنتون کابل در سال ۱۳۸۲.
- دارنده ی گواهینامه ی «گزارشگر انتخابات» از پروژه های آموزشی شبکه ی جهانی BBC.

تجربیات کاری:

عضو شورای مرکزی، گزارشگر، خبرنگار، روزنامه نگار، مدیر مسوول نشریه، همکار قلمی، مصحح، نویسنده، تهیه کننده، کارگردان، مسوول ارزیابی نشرات، مسوول طرح و ارزیابی و مسوول واحد فرهنگی در نهاد ها و رسانه هایی چون اتحادیه ی ملی ژورنالیستان افغانستان، اتحادیه ی ملی ژورنالیستان و خبرنگاران افغانستان، انجمن شاعران و نویسندگان افغانستان، هفته نامه ی «قلم»، تلویزیون «۱»، رادیو و تلویزیون «باختر»، فصلنامه ی «بنیان اندیشی» (منتشره در جمهوری اسلامی ایران)، روزنامه ی «سرخط»، مجله ی «اوربند»، گاهنامه ی «تحریک»، وب سایت «تول افغان»، وب سایت «تول افغانستان»، وب سایت «دعوت میدیا ۲۴»، وب سایت «تاند»، وب سایت «روهی»، وب سایت «حقیقت»، وب سایت «دانشنامه ی افغان»، وب سایت

- «سمسور»، وب سایت «لر او بر»، وب سایت «نن»، وب سایت «خبرپانه»، وب سایت «کتابتون» و واحد تولید «آمو فلم».
- آفرینش های کاری- فرهنگی
برنامه ها و فلم های مستند تلویزیونی:
- ۱- برنامه ی مستند تاریخی «یک سده فراز و نشیب» در تلویزیون «باختر»: ۱۴ قسمت ۲۴ دقیقه یی.
  - ۲- برنامه ی مستند تاریخی «آینه ی تاریخ» در تلویزیون «باختر»: ۱۸ قسمت ۲۴ دقیقه یی.
  - ۳- برنامه ی مستند ادبی «نای» در تلویزیون «باختر»: ۲۰ قسمت ۲۴ دقیقه یی.
  - ۴- فلم مستند «۲۶ سرطان» در تلویزیون «باختر»: ۲۴ دقیقه.
  - ۵- فلم مستند «پژواک کوهسار» (پیرامون زنده گی مرحوم فقیر فروزی) در تلویزیون «باختر»: ۴۰ دقیقه.
- تخلیقات:

- ۱- صحبت های مغاره نشینان (طنزی)- منتشر شده است.
- ۲- افغانستان و بازار آزاد (سیاسی- اجتماعی)- منتشر شده است.
- ۳- مرز و بوم (تاریخی).
- ۴- چهار یادواره (معرفی چهار فرهنگی افغان)- منتشر شده است.
- ۵- سخن در سخن (معرفی کتاب ها).
- ۶- یک قرن در تاریخ و افسانه (تاریخ تحلیلی و شفاهی افغانستان از ۱۹۰۰ تا ۲۰۰۰ میلادی)- منتشر شده است.
- ۷- افغانستان (مشاهیر افغان)- منتشر شده است.
- ۸- پشتون ها (تحلیلی)- منتشر شده است.
- ۹- رسانه ها، مدیریت و نوسان ها (رسانه یی).
- ۱۰- در هرج و مرج زیستن (سیاسی- اجتماعی).

- ۱۱- تاریخ عمیق (طنزی).
- ۱۲- اندیشه در بستر سیاست و اجتماع (مقالات منتشره در روزنامه ی سرخط) - منتشر شده است.
- ۱۳- با زبان دری (تحقیقی - تحلیلی) - منتشر شده است.
- ۱۴- روزگار (نوستالژی).
- ۱۵- پاسخ (واکنش ها).
- ۱۶- تامل و تعامل فرهنگی (فرهنگی).
- ۱۷- ارتجاع و مرتجع (انتقادی).
- ۱۸- سیر فرهنگی (فرهنگی).
- ۱۹- پی آمد تصویر (فلم و سینما).
- ۲۰- در منظر بیگانه (تحلیلی).
- ۲۱- ذهنیت متنازع (ابراز نظر).

جزوه ها:

- ۱- به رنگ آبی (زنده گی شهید مینا).
- ۲- مردی از سرزمین آزاده گان (زنده گی و برنامه ی انتخاباتی محمد شفیق گل آقا شیرزی).
- ۳- محمد نادر «نعیم» (زنده گی و برنامه ی انتخاباتی محمد نادر نعیم).

تالیفات:

- ۱- هنر در سینمای افغانان (فلم هنری سینمایی افغانستان از ۱۳۲۷ تا امروز) - منتشر شده است.

گردآوری ها:

- ۱- زمانی که مفاخر ناچیز می شوند (تنقید تاریخی) - منتشر شده است.

۲- حقیقت خورشید (پیرامون کلمات افغان و افغانستان) - منتشر شده است.

۳- در جغرافیای جهان سوم (بررسی ستم ملی و ستیز قومی در ایران).

۴- در متن مدعا (اهل سنت در جمهوری اسلامی ایران).

۵- نگرش نو بر شاهنامه و فردوسی (تنقید فردوسی و شاهنامه) - منتشر شده است.

۶- مُنحنی تاریخ (تنقید کوروش و سلسله ی هخامنشی) - منتشر شده است.

۷- آریاییسم (تنقید پدیده ی آریایی) - منتشر شده است.

۸- پور خرد (معرفی زنده یاد استاد ناصر پورپیرار) - منتشر شده است.

۹- دری افغانی (پیرامون زبان دری و ویژه گی های آن) - منتشر شده است.

۱۰- آیین های سخیف (تنقید ادیان زردشتی، مزدکی و مانوی) - منتشر شده است.

۱۱- کتاب نامه ی من (پیرامون زنده گی و کارنامه ی مصطفی عمرزی).

۱۲- پندار ستمی (تنقید و بررسی پدیده ی معروف به ستمی).

۱۳- آرکایسم (تنقید باستانگرایی) - منتشر شده است.

۱۴- معنی (گزیده هایی از سخنان اندیشمندان).

۱۵- محوطه ی سیاه (تبیین و بررسی فارسیسم).

۱۶- رسالت ملی (کارنامه ی محمد طارق بزگر).

ترجمه ها:

۱- تا حصار پنتاگون (سفرنامه ی واشنگتن): محمد اسماعیل «یون» - منتشر شده است.

۲- رسانه های کنونی افغانی: محمد اسماعیل «یون» - منتشر شده است.

۳- ساختار هندسی شعر پشتو: محمد اسماعیل «یون» - منتشر شده است.

- ۴- انگیزه های فرار نخبه گان حرفه یی از افغانستان: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۵- تخت دهلی را فراموش می کنم (سفرنامه ی هند): محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۶- افغانستان در پیچ و خم سیاست: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۷- اگر جهانیان شکست بخورند؟: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۸- درست نویسی پشتو: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۹- فقر فرهنگی: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۱۰- در قلب کرملین (سفرنامه ی مسکو): محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۱۱- مشی «تحریک ملی افغانستان»- در اختیار «د افغانستان ملی تحریک»، قرار داده شده است.
- ۱۲- اساسنامه ی «روند ملی جوانان افغان»- در «اختیار روند ملی جوانان افغان»، قرار داده شده است.
- ۱۳- اساسنامه ی «انجمن پیشرفت و رفاه زنان افغان»- در اختیار این نهاد، قرار داده شده است.
- ۱۴- اساسنامه ی «حزب حرکت مردمی افغانستان»- در اختیار این حزب، قرار داده شده است.
- ۱۵- مرانامه ی «حزب حرکت مردمی افغانستان»- در اختیار این حزب، قرار داده شده است.
- ۱۶- ناگفته های ارگگ: محمد اسماعیل «یون».

همکاری های فرهنگی با دیگران در تهیه ی کتاب ها، فلم ها و برنامه ها
کتاب ها و نشریات:

«سایه بان بی سایه»، «تحقیقی پیرامون سوابق تاریخی و موقف حقوقی قرارداد و خط دیورند»، «پشتونستان»، «پژواک؛ زنده ی جاویدان است»، «منار نجات»، «حکمت انگلیس در سیستان»، «زنده گی امیر دوست محمد خان - جلد اول» و «پیروزی» (راجع به احمد یاسین سالک قادری).

فلم ها و برنامه های تلویزیونی:

«مستند باختر» (برنامه ی تاریخی)، برنامه ی اجتماعی «همتا»، «بازتاب اعتماد مردم» (سلسله ی انتخاباتی) و «شهید ملت» (مستند زنده گی شهید عبدالحق).
تاییدات فرهنگی - مدنی:

- ستایشنامه ی «پوهنخی ژورنالیزم» پوهنتون کابل در سال ۱۳۸۲ش.

- ستایشنامه ی «مجمع صلح افغانستان» در سال ۱۳۸۶ش.

- ستایشنامه ی «شورای ژورنالستان افغانستان» در سال ۱۳۹۳ش.

- ستایشنامه ی «مشرانو جرگه ی افغانستان» در سال ۱۳۹۶ش.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**